

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2022. augusztus 3., szerda

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a honvédelmi adatkezelésekről szóló 2022. évi XXI. törvényhez	776
Végző előterjesztői indokolás a területi közigazgatás működésével kapcsolatos egyes kérdésekről, valamint egyes törvényeknek az Alaptörvény tizenegyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2022. évi XXII. törvényhez	784
Végző előterjesztői indokolás az egyes választási tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2022. évi XXIII. törvényhez	793

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a honvédelmi adatkezelésekről szóló 2022. évi XXI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Alaptörvény IX. módosítására figyelemmel az Országgyűlés 2021. első félévében elfogadta a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvényt (a továbbiakban: Vb.), amely 2022. november 1-jei hatálybalépésével egyrészt megteremti a hon- és rendvédelmi erők, valamint a közigazgatás közötti összehangolt védekezés jogi alapjait, másrészt átemeli a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvényből (a továbbiakban: Hvt.) a Vb.-be a jelenlegi hat helyett három új különleges jogrendi eset törvényi szintű szabályozását. Ennek eredményeként szükségessé vált a Hvt. teljes felülvizsgálata, melynek okán a Hvt. újra szabályozására kerül sor. Így 2022. november 1-jén hatályba lép a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény (a továbbiakban: új Hvt.), amelyhez kapcsolódóan indokoltá vált a honvédelmi célú adatkezelési szabályok felülvizsgálata is.

A Hvt. felülvizsgálata eredményeként szükségessé vált a honvédelemben közreműködő szervek honvédelmi felkészítéssel, országvédelemmel és egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos adatkezelését szabályozó III/A. fejezetének elhagyása, amely tárgykört azonban indokolt továbbra is törvényi szinten szabályozni. Erre figyelemmel szükségessé vált a Hvt. III/A. fejezetének átemelése a honvédelmi célú adatkezelésekre vonatkozó szabályokat tartalmazó törvénybe, amelyet a hatályos, a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Haktv.) újraszabályozásával jelen törvényjavaslat tartalmaz.

A fentiekén túlmenően a törvényjavaslat a Haktv. hatályos rendelkezéseire épül, a szabályozás előkészítése során célként meghatározva az adatvesztés elkerülését, figyelembe véve az időközben szükségessé vált technikai pontosításokat is.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvény az alkalmazáshoz szükséges értelmező rendelkezéseket tartalmazza.

Az értelmező rendelkezések mellett a törvény a nyilvántartások tekintetében meghatározza az adatkezelések módjait, a nyilvántartás alapjául szolgáló iratok vagy másolatok kezelését, a kezelt adatok megismerésére jogosult személyi kört.

2–3. §

A rendelkezés meghatározza a honvédelmi adatkezelés szerveit és ezen szervek azon tevékenységi köreit, melyekben hatáskörüknek és illetékességüknek megfelelően együttműködnek egymással.

4–14. §, 1–5. melléklet

A rendelkezés a honvédelmi felkészülés teljesítéséhez szükséges nyilvántartás vezetésére vonatkozó szabályokat tartalmazza.

15–18. §, 6. melléklet

A rendelkezés meghatározza az állampolgárok adatai kezelésének szabályait és a nyilvántartó szervezetet, melyet az adatkezelő a hadkötelezettség bevezetésének biztosítása, valamint az önkéntes tartalékos állomány toborzásának, továbbá a hadköteles jogviszonnyal kapcsolatos hatósági bizonyítványok kiadása céljából végez.

Meghatározza továbbá a kezelt adatok körét, valamint az egyes adatszolgáltatásokat is.

19–20. §, 7. melléklet

A hadkötelesek vonatkozásában békében és hadkötelezettség időszakában is elsődlegesen az adattal rendelkező adatszolgáltatók biztosítanak közvetlenül adatot a Magyar Honvédség részére, mely adatok ismeretében történik a hadkötelesek katonai szolgálatának előzetes tervezése, illetve a szolgálati kötelezettség járulékos kötelezettségei (megjelenési-, adatszolgáltatási-, bejelentési kötelezettség) érvényesítése.

A hadkötelezettség bevezetését követően sem változik az alapelv, tehát a hadkötelesek esetében is az alapadatok bekérése az adatszolgáltatóktól történik.

A törvény, figyelemmel az adatkezelés célhoz kötöttségére meghatározza, hogy az adatkezelő mely adatot kezel békében és a hadkötelezettség bevezetését követően egyaránt.

21–22. §

Azon adatszolgáltatások esetében, melyek nem érinthetnek minden katonai szolgálatteljesítésre kötelezett korú személyt, nem indokolt az automatikus adatszolgáltatás előírása. Az adatszolgáltatás egyedi esetben és kizárólag akkor szükséges, ha a hadköteles nyilvántartásban szereplő személyről a meghatározott adatszolgáltató a törvényben rögzítettek szerinti információ birtokába jut.

23–25. §, 8. melléklet

A rendelkezés meghatározza katonai szolgálatot önként vállaló honvédelmi alkalmazottak, a hadkötelezettség bevezetését követő katonai szolgálatteljesítésének tervezése, biztosítása érdekében történő nyilvántartás vezetését, a nyilvántartásban kezelt adatok körét, az adatok megismerésére jogosultakat, az adatok továbbítására vonatkozó szabályokat.

26. §, 9. melléklet

Már béke idején szükséges, hogy az adatkezelő rendelkezzen azon személyek adataival, akik valamely okból várhatóan katonai szolgálatra nem vehetők igénybe, ezzel is felkészülve a katonai szervezetek hatékony, rövid idejű hadkiegészítésére. Ennek érdekében béke időszakban is rendszeres adatszolgáltatást szükséges nyújtani a „meghagyott” munkakört betöltő hadkötelesekről.

27. §

A hadkötelezettséggel kapcsolatos nyilvántartások vezetése honvédelmi érdek, ezért a törvény szerint az azok részére történő adatszolgáltatás térítésmentes, költségeit az adatszolgáltatók viselik. A nyilvántartások közötti kapcsolat, ahol lehetséges a személyazonosító alkalmazásával, ahol nem, ott a természetes személyazonosító adatok alkalmazásával biztosított.

28. §, 10. melléklet

A hadijogot szabályozó különböző nemzetközi egyezmények végrehajtása érdekében a törvény meghatározza a veszteség-nyilvántartás szabályait. Ennek célja a fegyveres konfliktusok következtében elhunyt, eltűnt, idegen hatalom által fogvatartott tényleges katonák azonosítása. A törvény meghatározza, hogy a veszteség-nyilvántartásból kik juthatnak hozzá adatokhoz, illetve kik szolgáltatnak adatot ennek vezetéséhez.

29. §, 11–12. melléklet

Az Alaptörvény és a Hvt. szerinti gazdasági- és anyagi szolgáltatási teljesítéséhez szükséges nyilvántartás alapjait teremti meg a törvény. A honvédelem feladatainak végrehajtása körében, a honvédelmi szervezet és a honvédelemben közreműködő szerv igényének teljesítése érdekében az igénybevétel tervezéséhez szükséges adatokról a Magyar Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szervezete, valamint hadkiegészítő és toborzó központ nyilvántartást vezet a kormányrendeletben meghatározott ingatlanokról, technikai eszközökről és szolgáltatásokról.

30–33. §

Az adatszolgáltatás megkeresésre történik. A nyilvántartásból törölni kell a nem lebiztosított ingatlan, technikai eszköz vagy szolgáltatásra vonatkozó adatokat. Ezzel biztosítható a nyilvántartott adatok célhoz kötött kezelése, illetve a cél eléréséhez szükséges mértékű nyilvántartás fenntartása. A törvény rögzíti, hogy az adatszolgáltatás térítésmentes.

34–35. §

A törvény meghatározza a honvédelmi munkáltatói és egyéb honvédelmi adatkezeléseket.

A szabályozásra azért van szükség, hogy a honvédségi szervezetek adatkezelési és adminisztrációs terheit megkönnyítse. Ezzel elkerülhető a sokszereplős, adott esetben valamennyi honvédségi szervezetet érintő közös adatkezelői, adatfeldolgozási szerződések időben is elhúzódó megkötése.

Mindazonáltal fontos kiemelni, hogy e jogkörrel az MHP nem vállalja át az egyes honvédségi szervezetek adatkezelői felelősségét.

36. §, 13. melléklet

A szolgálati viszonyra jelentkezőkről a törvény szerint a Magyar Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve toborzó nyilvántartást vezet, melynek célja az utánpótlás biztosítása.

37. §

A törvény rendelkezése szerint a Honvédség központi személyügyi szerve, vagy a honvédelmi szervezet hatáskörébe tartozó pályázat kiírása esetén a pályázatot kiíró honvédelmi szervezet a kiválasztási eljárás lefolytatása céljából kezeli a pályázati eljárás során keletkezett, a pályázó által szolgáltatott, adatokat. A rendelkezés meghatározza a kezelt adatok és a megismerésre jogosultak körét és az adatkezelés időtartamát is.

38–46. §, 14. melléklet

A törvény elsődleges célja, hogy megfelelő jogforrási szinten, kellő részletességgel szabályozza az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok honvédelmi kezelésére vonatkozó előírásokat. A törvény további célja egy kiegészítő jellegű norma megalkotása, mely az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvényhez kapcsolódik.

47–51. §, 15., 17–19. melléklet

A személyügyi nyilvántartásban kell kezelni a személyi állomány személyes adatot. A személyügyi nyilvántartásban szereplő adatok kezelése biztosítja a szolgálati viszonnal összefüggő döntések előkészítéséhez, meghozatalához, a jogok gyakorlásához és a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges adatokat. A személyügyi nyilvántartás kezeli az állomány tagjára, az önkéntes tartalékos katonára, a honvéd tisztjelöltre és a honvéd-altisztjelöltre vonatkozó adatokat.

Az Infotv. szerinti követelményeknek megfelelően a személyügyi nyilvántartásban szereplő adatokat az adatkezelő a szolgálati viszony megszűnéséig vagy megszüntetéséig kezeli.

A célhoz kötöttség követelményével összhangban a törvény meghatározza azt, hogy mely személyek férhetnek hozzá a személyügyi nyilvántartásban kezelt adatokhoz.

52. §, 16. melléklet

A törvény rendelkezése szerint a pénzügyi szakterület adatait személyi állománya vonatkozásában a honvédelmi szervezet, szakterületéhez tartozó feladatai ellátása során a központi pénzügyi szervezet kezeli, az ösztöndíjban részesülők adatait az ösztöndíj megállapítására, kifizetésére jogosult honvédelmi szervezet, szakterületéhez tartozó feladatai ellátása során a Honvédség központi pénzügyi és számviteli feladatai elvégzésre kijelölt szervezet kezeli, a veterán jogállású érintettek adatait a jogállással összefüggő pénzügyi feladatok ellátása céljából a Honvédség központi pénzügyi és számviteli feladatai elvégzésre kijelölt szervezet kezeli.

A pénzügyi szakterület által végzett adatkezelés célja az előbbieken meghatározott személyi kör tekintetében az érintett személyeket pénzben, illetve egyéb módon megillető járandóságok, juttatások, költségtérítések és átvállalt tagdíjak, valamint az ösztöndíjak kifizethetőségének, továbbá az ehhez fűződő adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének biztosítása.

Az adatkezelés időtartama az érintett pénzügyi ellátásával, valamint az ehhez fűződő adatszolgáltatási kötelezettségekkel kapcsolatos jogszabályokban meghatározott ideig tart.

53. §, 20. melléklet

A rendelkezés az egészségkárosodási ellátással és a baleseti járadékkal kapcsolatos adatkezelésre vonatkozó szabályokat tartalmazza. A központi pénzügyi szervezet a honvédelmi egészségkárosodási ellátással kapcsolatos jogosultság és a baleseti járadékra való jogosultság elbírálása, valamint a honvédelmi egészségkárosodási ellátással és a baleseti járadékkal kapcsolatos feladatok ellátása céljából kezeli a honvédelmi egészségkárosodási ellátásban és a baleseti járadékban részesülő személyek e törvény által meghatározott adatait. Ezeket az adatokat, a munkakör vagy beosztás elfogadási kötelezettség alóli mentesítés elbírálása, illetve fellebbezés esetén a mentesítés és a fellebbezés elbírálására jogosult honvédelmi szervezet is kezeli a mentesítés és a fellebbezés elbírálása céljából.

Tartalmazza a nyilvántartásban kezelt adatok megismerésére, a nyilvántartásból történő adatigénylésre és az adatkezelés időtartamára vonatkozó szabályokat is.

54. §, 21. melléklet

A rendelkezés szerint a Honvédség szociális és érdekvédelmi gondoskodási körébe tartozók társadalombiztosítási ellátásainak adatait a Honvédség központi pénzügyi és számviteli feladatát ellátó honvédelmi szervezete kezeli.

Az adatkezelés célja egyrészt az adatoknak statisztikai célú felhasználása, NATO tervezési és hazai költségvetési tervezési feladatok, valamint az érdekvédelmi feladatok végrehajthatóságának a biztosítása, másrészt a kiegészítő rokkantsági támogatás, a kiegészítő hozzátartozói támogatás és az árvák kiegészítő támogatására való jogosultság elbírálása.

A törvény meghatározza az adatkezelési időtartamot és az adatok megismerésére jogosultak körét is a cél megjelölésével.

A Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szerve érdekvédelmi feladatainak ellátása céljából adatot igényelhet a nyilvántartás adataiból.

55–61. §, 22. melléklet

E nyilvántartásban kell kezelni a fegyelmi eljárással, a büntetőeljárással, a szabálysértési eljárással, a méltatlansági eljárással és az ezek során megállapított szankciókkal kapcsolatos adatokat. A törvény meghatározza, hogy milyen adatkezelési célokból szolgálhatnak az ott meghatározott adatok adatkezelési tevékenységek alapjául.

Ennek megfelelően

- a fegyelmi nyilvántartás vezetése a fegyelmi eljárás lefolytathatóságának, a fegyelmi eljárás során történő döntés-előkészítésnek és határozathozatalnak biztosítása, a kiszabott fenyítések és azok hatályának naprakész megállapíthatósága, továbbá az egyes személyügyi igazgatási eljárások lefolytatásának elősegítésének,

- a szabálysértési nyilvántartás vezetése a szabálysértés esetén fennálló felelősség megállapítása érdekében kezdeményezett eljárás lefolytathatóságának, a szabálysértési eljárás során történő döntés-előkészítésnek és határozathozatalnak biztosítása, a kiszabott fenyítések és azok hatályának naprakész megállapíthatósága, továbbá az egyes személyügyi igazgatási eljárások lefolytatásának elősegítésének,
- a büntető ügyek nyilvántartásának vezetése a bűncselekmény esetén fennálló felelősség megállapítása érdekében kezdeményezett eljárás lefolytathatóságának, bűncselekmény esetén a döntés-előkészítésnek és döntéshozatalnak biztosítása, továbbá az egyes személyügyi igazgatási eljárások lefolytatásának elősegítésének,
- a méltatlansági nyilvántartás vezetése a méltatlansági eljárás lefolytathatóságának, a méltatlansági eljárás során történő döntés-előkészítésnek és határozathozatalnak biztosítása, a méltatlanság megállapíthatósága, továbbá az egyes személyügyi igazgatási eljárások lefolytatása elősegítésének céljából történik.

A rendelkezés nyilvántartásonként meghatározza az adatok kezelésének időtartamát, továbbá azt is, hogy feladataik ellátása érdekében mely személyek férhetnek hozzá a nyilvántartásokban kezelt adatokhoz. Valamennyi nyilvántartás adatkezelője, az egyes személyügyi igazgatási eljárások lefolytatásának elősegítése céljából adatot közöl a személyügyi nyilvántartás felé.

62–63. §, 23. melléklet

A rendelkezés meghatározza a kártérítési és kártalanítási nyilvántartásban kezelt adatok körét. A nyilvántartásban kezelt adatokat a honvédelmi szervezet, fellebbezés esetén pedig a fellebbezés elbírálására jogosult honvédelmi szervezet kezeli. A rendelkezés az adatkezelés időtartamára vonatkozóan abban az esetben, ha nem kerül sor kártérítés vagy kártalanítás megfizetésére, úgy az adatok az eljárás jogerős befejezéséig történő kezelését írja elő.

64. §

A nyilvántartásban kell kezelni a kiképzésben érintett személy kiképzéssel összefüggő, valamint a fizikai állapotfelmérés és a Honvéd Testalkati Program adatait. Az adatkezelés célja a kiképzés, a fizikai állapotfelmérés és a Honvéd Testalkati Program végrehajtása, és értékelése.

A rendelkezés az adatok megismerésére jogosult személyi kört is meghatározza, ezen kívül, az adatközlésre vonatkozóan is tartalmaz rendelkezést, amely teljesítményértékelés végrehajtása céljából történik, a személyügyi nyilvántartás részére.

A kiképzési nyilvántartásban kezelt adatokat a kiképzési nyilvántartást vezető honvédelmi szervezet a katonai szolgálat felső korhatárának betöltéséig kezeli.

65. §

A rendelkezés meghatározza az adatkezeléssel érintett személyi állomány körét valamint azok kezelendő adatait. Az adatkezelés az adatkezeléssel érintett állomány tagjának, a honvédelmi szervezettel fennálló szolgálati viszonyának idejéig, illetve vezénylésének, kirendelésének megszűntetéséig, a munkavégzés helyének megváltozásáig tart.

66. §

A törvény a szakmai irányítási, felelősi vagy vezetői jogkörrel rendelkező honvédelmi szervezet részére biztosítja azon adatkezelés lehetőségét, amely kapcsolattartás, szakmai továbbképzések megszervezése és végrehajtása, továbbá a beosztásba helyezéséhez, feladatellátáshoz szükséges eljárások lefolytatása, koordinálása céljából történik, a szakmai irányítási jogkör alá tartozó szakállomány e törvény által kezelni rendelt adatai tekintetében.

A rendelkezés adatkezelést, az érintett beosztásában, munkakörében történő szolgálatteljesítésének, munkavégzésének megszűntetéséig teszi lehetővé.

67–74. §

A rendelkezés szerint a honvédségi járművek igénybevételeével összefüggő nyilvántartás adatait az érintett állományilletékes parancsnoka, és a rendelkezés szerinti honvédelmi szervezetek kezelik.

A rendelkezés meghatározza az országhatáron belül, szolgálati feladat ellátásával összefüggő használat, az országhatáron kívül, szolgálati feladatok végrehajtása érdekében történő igénybevétel, az országhatáron belül, lakás és munkahely közötti utazás érdekében történő igénybevétel, valamint az országhatáron belül, magáncélú igénybevétel esetén kezelendő adatok körét és az adatkezelőket.

A törvény meghatározza még a közúti közlekedési balesetben részes honvédségi járművekkel összefüggő vizsgálatok lefolytatása, a katonai gépjármű-baleseti helyszínelő igazolások elkészítésével és kiadásával kapcsolatos feladatok ellátása, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási kötelezettség alól mentesített honvédségi gépjárművek kártörténeti nyilvántartása vezetése és napra készen tartása céljából kezelendő adatok körét valamint azok adatkezelőjét is.

75. §, 24. melléklet

A törvény valamennyi lakhatási támogatás vonatkozásában meghatározza a támogatásban részesülő és részesült személy tekintetében a nyilvántartásban kezelendő adatait. Az adatkezelés konkrétan meghatározott célok szerint történik, melynek időtartamát – az ügyintézés lezárulását követően – a törvény 50 éves időtartamban határozza meg.

76. §, 25. melléklet

A törvény a rekreációs nyilvántartás tekintetében meghatározza a rekreációs szolgáltatásokat ténylegesen igénybe vevő, vagy igénybe venni szándékozó kezelendő adatait, az adatkezeléssel elérni kívánt célokat, valamint az adatkezelésre feljogosítottak körét is. Az adatkezelés időtartamát a könyvviteli elszámoláshoz igazodva határozza meg.

77. §

A nyilvántartás a bizonylati fegyelem megszilárdítását, az állami tulajdon védelmét, az anyagi felelősök, valamint a személyi állomány anyagi elszámoltathatóságát szolgálja.

A nyilvántartásban kezelt adatokat az adatkezelő a személyügyi és a kártérítési és kártalanítási nyilvántartásból kerülnek átvételre, melyek a szolgálati viszony megszűnéséig vagy megszüntetését követő ötödik év december 31-ig kezeli.

78. §

Az adatkezelés a Honvédség felsőszintű vezetéséért felelős honvédelmi szervezet a jogállás odaítélésének előkészítése, elbírálása, nyilvántartása, a jogállásra való jogosultság és annak megszűnésének megállapítása, valamint kapcsolattartás céljából történik, az ott meghatározott adatok tekintetében.

A nyilvántartás adatait a Honvédség központi irattározási feladatát ellátó honvédelmi szervezete az irattári nyilvántartásból, az érintett honvédelmi szervezete az érintett jogviszonyának megszűnésekor, megszüntetésekor vagy az érintett továbbítja az adatkezelő részére. A törvény meghatározza a nyilvántartás adataiba történő megismerésre jogosultak körét is.

Az adatkezelő az adatkezelés szükségességét az adatok nyilvántartásban történő rögzítésétől számított 3 évente felülvizsgálja.

79. §

A Magyar Honvédség a Hjt. rendelkezéseinek megfelelően a szolgálati viszony megszűnését követően is gondoskodik volt tagjairól, ezért érdekvédelmi nyilvántartást vezet a nyugállományú katonákról, a hivatásos, a szerződéses és az önkéntes tartalékos vagy a hadkötelezettség alapján történő katonai szolgálatteljesítéssel összefüggő baleset, betegség, sebesülés vagy haláleset miatt társadalombiztosítási és szociális ellátásra jogosultakról, a korábban hadkötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesítettekről és ezek ellátásra jogosult hozzátartozóiról. Az érdekvédelmi nyilvántartás célja a nyugállomány tagját, valamint más, a gondoskodás körébe tartozó személyeket megillető ellátásra jogosultak társadalombiztosítási, szociális, kegyeleti ellátása

megállapításához és folyósításához szükséges adatok biztosítása. Ennek megfelelően az érdekvédelmi nyilvántartásban szereplő adatokat az adatkezelő az ellátásokra való jogosultság megszűnéséig kezeli.

80–81. §

A rendelkezés szerint az egyes szakterületek nyilvántartásában kezelt adatokat, e törvény által meghatározott adatkezelési cél és időtartam megszűnését követően a központi irattári nyilvántartásban kell tovább kezelni. A törvény meghatározza, hogy az adatokat a megőrzés, a foglalkoztatási, illetve az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonnyal kapcsolatos hatósági bizonyítványok kiadása, valamint a tudományos kutatás elősegítése céljából kell kezelni.

A nyilvántartást a Honvédség központi irattározási feladatát ellátó honvédelmi szervezete kezeli.

Az adatkezelés a jogviszony megszűnésétől vagy megszüntetésétől számított ötven évig tart, azonban ezen határidő lejártá előtt a Honvédség központi irattározási feladatát ellátó honvédelmi szervezetének vezetője a katonai szolgálat teljesítésével kapcsolatos hatósági bizonyítványok kiállítása, valamint a tudományos kutatás elősegítése céljára figyelemmel javaslatot tehet a személyi anyagok további őrzésére.

82–84. §

A Magyar Honvédség objektumainak védelme, az ott kezelt minősített adatok megóvása érdekében beléptető rendszerben rögzíti az objektumokba történő ki- és belépők adatait.

A törvény meghatározza a személyi állomány ki- és belépésekor, valamint az alkalmi belépők ki- és belépésekor rögzített adatok körét és az adatkezelés idejét.

Az említett célokból a Magyar Honvédség az objektumaiban és azok közvetlen környezetében felvételt készíthet az ott tartózkodó személyekről.

85. §

A rendelkezés szerint az adatkezelés által elérni kívánt célokban a honvédelmi szervezet zártkörű rendezvény megszervezése és a honvédelmi érdek érvényesítése mellett a Honvédség népszerűsítése is megjelenik.

86. §

A katonai rendészeti feladatokat ellátó honvédségi szervezet a nyilvántartásban szereplő adatokat jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása, az elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy fegyelmi vétség miatt indítható büntető-, szabálysértési vagy fegyelmi eljárás lefolytatásához szükséges bizonyíték biztosítása, vagy a rendészeti intézkedés jogszerűségének vizsgálata, illetve az érintett személy jogai gyakorlásának elősegítése céljából kezeli.

87–91. §

A rendelkezés a Béri Balogh Ádám honvéd kadét ösztöndíj, a Lippai Balázs esélyegyenlőségi ösztöndíj, a Mészáros Lázár ösztöndíj, az önkéntes tartalékosok ösztöndíja, a honvédelmi árvák ösztöndíja tekintetében határozza meg a kezelt adatok körét, az adatkezeléssel elérni kívánt célokat, az adatkezelés időtartamát, és a kezelt adatokba megismerési jogosultsággal rendelkezők körét. Az ösztöndíj kifizetésével összefüggő feladatokat minden esetben a pénzügyi szakterület látja el.

92. §, 26. melléklet

E nyilvántartásban – mely egyes adatok vonatkozásában közhiteles nyilvántartásnak minősül – kell kezelni a rehabilitált katona törvény szerint meghatározott adatait. A nyilvántartás adatait a társadalmi kapcsolattartásért felelős honvédelmi szervezet szerve a társadalombiztosítási, a szociális és a kegyeleti ellátásra való jogosultság megszűnéséig kezeli, majd ezt követően a kezelt adatokat megőrzésre, a Honvédség központi irattározási feladatát ellátó honvédelmi szervezetének kell átadni. A megismerésre jogosultak és az adatközlések címzettjei is meghatározásra kerültek.

93. §

A nyilvántartásban szereplő adatokat az egészségügyi adatkezelést végző honvédelmi szervezet kezeli a Kormány speciális működési feltételeinek biztosítása érdekében. A rendelkezés meghatározza az adatkezeléssel érintett személyek kezelendő személyes adatait. Az adatkezelés célja az érintettek egészségi állapotának előzetes felmérése, az egyéni alkalmasság megállapítása, felkészülés az egészségügyi ellátás megszervezésére és az esetlegesen felmerülő speciális igények biztosítására, valamint az egészségügyi ellátás biztosítása.

94–95. §

A nyilvántartásban szereplő adatokat a Kormány speciális működési feltételeinek biztosítása érdekében a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium kezeli. A rendelkezés meghatározza az adatkezeléssel érintett személyek kezelendő személyes adatait. Az adatkezelés az adatkezelő részére meghatározott feladattal kapcsolatos rendszer aktivizálásával, igénybevitelével és működésével összefüggésben a belépési jogosultsághoz kötött területre történő be- és kilépés ellenőrzése, a belépő személyek azonosítása, belépési jogosultságaik nyilvántartása, az élet- és vagyonbiztonság, valamint honvédelmi és nemzetbiztonsági érdek, továbbá a minősített adatok védelme céljából történik.

96–98. §

A biometrikus adatok gyűjtésére, feldolgozására, szövetségi adatbázisokkal történő összevetésére való képesség egyre nagyobb jelentőséggel bír. A hatékony felderítő támogatás biztosítása, a rendelkezésre álló technikai eszközök által biztosított lehetőségek kihasználása érdekében elengedhetetlen a jogszabályi környezet átalakítása oly módon, hogy az biztosítsa a Honvédség kijelölt erői és a KNBSZ részére e tevékenység végrehajtását.

99. §

Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló törvény szerinti hatósági nyilvántartás adatait a honvédelmi célú elektronikus információs rendszerek biztonságának felügyeletét ellátó kijelölt hatóság kezeli.

100. §

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (a továbbiakban: KNBSZ) állományába tartozó személy személyes adatait, a KNBSZ kezeli, a nyilvántartás tartalmának megismerésére jogosulti kört a törvény határozza meg. Az adatok nyilvántartása vezetésének rendjére a KNBSZ főigazgatója saját hatáskörében intézkedik.

101–110. §, 27. melléklet

A fejezet katonai igazolvány, a honvédségi szolgálati, a kormánytisztviselői, közalkalmazotti és honvédelmi alkalmazotti igazolvány, a katonai nyugdíjas igazolvány, a honvédségi nyugdíjas igazolvány, a hatósági és ellenőri igazolvány, katonai rendész igazolvány, a Genfi Egyezménynek megfelelő személyazonossági igazolvány, a belföldi katonai futárigazolvány, valamint a személyi igazolójegy adatkezelésének szabályaira vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

Valamennyi igazolvány esetében meghatározásra került az adatkezelő, az adatkezeléssel elérni kívánt cél, az igazolványok adattartalma, az adatkezelési időtartamok, valamint az adattovábbítások esetei.

111–112. §

A rendelkezés kormányrendeleti és miniszteri rendeleti felhatalmazásokat határoz meg.

113. §

A § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

114. §

A § az ideiglenes szolgálati igazolványokkal kapcsolatban állapít meg átmeneti rendelkezést.

115. §

A sarkalatossági záradékot tartalmazza.

116–125. §

Az ágazati törvények és a Haktv-t felváltó honvédelmi adatkezelésekről szóló törvény rendelkezései közötti koherencia megteremtését szolgálja szövegcsérés módosítás formájában, amely a vonatkozó merev hivatkozásokat pontosítja.

126–128. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

Végső előterjesztői indokolás

a területi közigazgatás működésével kapcsolatos egyes kérdésekről, valamint egyes törvényeknek az Alaptörvény tizenegyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2022. évi XXII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvény célja a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: 2010. évi CXXVI. törvény) rendelkezéseinek felülvizsgálata és a szükséges szabályozások új törvénybe való átültetése. A törvény a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok működésével, adatkezelésével, egyes szolgáltatásaival kapcsolatos rendelkezések új keretben való megjelenítését szolgálja. A törvény I. Fejezetében szereplő rendelkezések kizárólag olyan, a törvény hatályba lépését megelőzően is hatályos rendelkezések, amelyek fenntartása ezen törvény keretei között indokolt a 2010. évi CXXVI. törvény hatályon kívül helyezése miatt.

Emellett a törvény az Alaptörvény tizenegyedik módosításával érintett, a helyi önkormányzatokról, a nemzetiségi önkormányzatokról, valamint a választási eljárásról szóló törvények módosítását is tartalmazza, megteremtve az Alaptörvény rendelkezéseiből eredő jogalkotási kötelezettség megfelelő végrehajtását.

Az Alaptörvény tizenegyedik módosítása következtében a 2024. évi helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását és az azt követő önkormányzati választásokat október hónap helyett április, május, június vagy július hónapban, az európai parlamenti (a továbbiakban: EP) képviselők választásával egyidejűleg szükséges megtartani.

A jelen törvény hatályba lépését megelőzően hatályos jogszabályok alapján a nemzetiségi önkormányzati képviselők választása szükségszerűen egybeesik a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjával, így jelen törvényben három választástípus összhangját és a közös eljárás lebonyolításának jogi, igazgatási és logisztikai lehetőségeit kellett megteremteni.

A törvény tartalmazza az ország területi tagozódására vonatkozó rendelkezések megváltoztatását is; a történelmi hagyományokra, a történeti alkotmányunk vívmányaira való tekintettel a megyék elnevezése vármegyékre változik.

A magyar közigazgatás alapvető területi egységei az államalapítástól kezdődően egészen 1949-ig a vármegyék voltak. A vármegye szó használatát a korábbi magyar alkotmányos és államigazgatási rendszerrel teljesen szakítani kívánó diktatórikus kommunista rendszer szüntette meg. A vármegye szó használatának visszaállítása a mai magyar jogrendbe biztosítja, hogy az ezeréves magyar államiság alkotmányos hagyományai e formában is továbbéljenek.

Emellett a vármegye szó használata a nemzeti összetartozás eszméjét, közös történelmi emlékeink megőrzését és egyben a magyar demokrácia nemzeti karakterét is erősíti. A vármegye kifejezés használatával jobban hangsúlyozható, hogy a magyar államszervezés és államszerkezet központi gondolati motívuma a nemzeti szuverenitás és ezen keresztül az európai civilizáció sarokköveinek megvédése.

Ugyanakkor e tárgykörben a törvény nem módosítja azokat az átmeneti rendelkezéseket, amelyek hatályban vannak, de már végrehajtásra kerültek.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

E rendelkezés az adatváltozás-kezelési szolgáltatáshoz kapcsolódó értelmező rendelkezéseket, alapfogalmakat rögzíti.

2. §

A járási (fővárosi kerületi) hivatal eljárásért megfizetésre kerülő igazgatási szolgáltatási díjak a fővárosi és vármegyei kormányhivatal bevételeit képezik, a megfizetésének szabályait a közigazgatás-szervezéséért felelős miniszternek az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendelete határozza meg. Miniszteri rendelet határozza meg az igazgatási szolgáltatási díj megfizetését akkor is, ha a járási (fővárosi kerületi) hivatal közreműködő hatóságként jár el.

A törvény biztosítja, hogy valamely jogszabályban megteendő bejelentést az ügyfél a kormányablaknál is megtehesse, biztosítva a jogszabály által meghatározott joghatás elérését. Ugyanígy, ha az ügyfél valamely nyilvántartás tekintetében változás bejelentésére köteles, megteheti azt is a kormányablaknál, a kormányablak továbbítja azt a nyilvántartást vezető hatósághoz. A kormányablak öt napon belül továbbítja a kérelmet az eljáró hatósághoz, ha a kormányablaknak az eljárásra nincs hatásköre. A konzuli tisztviselő eljárásában a kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem benyújtását követő első diplomáciai futárpostával kell továbbítani.

3. §

A törvény adatkezelőként kijelöli a fővárosi és vármegyei kormányhivalt, ha olyan közigazgatási hatósági eljárásban jár el, amely alapján döntését más szerv által vezetett nyilvántartásban rögzíti. A kormányhivatal nem jogosult az általa használt nyilvántartások adattartalmának összekapcsolására, más célú felhasználására és továbbítására.

4. §

A fővárosi és vármegyei kormányhivatal működéséhez szükséges egységes, közös informatikai támogatási szolgáltatásoknál a különböző személyhez rendelt azonosítók jogosulatlan összevonásának kizárása érdekében egyedi technikai azonosítót alkalmazhat. Az egyedi technikai azonosító az informatikai rendszerből továbbításra nem kerül, nem származtatható az ügyfél valamely azonosítójából, és természetes személyhez rendelése titkosított kapcsolati kódokkal történik.

5. §

A fővárosi és vármegyei kormányhivatal jogosult a papír alapú iratokról hiteles elektronikus másolatot készíteni az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény rendelkezéseinek megfelelően, illetve elektronikus dokumentum esetén, ha az ügyfél annak kinyomtatott példányát hitelesíti, akkor az eljárás az ügyintéző által hitelesített elektronikus dokumentum felhasználásával lefolytatható. Ezen esetekben az ügyfél által aláírt papír alapú dokumentumot a fővárosi és vármegyei kormányhivatal őrzi meg vagy megőrzési és bemutatási kötelezettséggel visszaadja az ügyfélnek.

6–10. §

A fővárosi és vármegyei kormányhivatalokban aláírásminta alapú dokumentum hitelesítés, valamint kormányhivatali aláírásminta-nyilvántartás működik. Az aláírásminta alapú hitelesítési rendszer a kormányablakokban alkalmazható új elektronikus hitelesítés mód, amikor is az elektronikus formában tett hagyományos aláírás biometrikus adatai alapján történik a jognyilatkozatok hitelesítése. A folyamat lényege, hogy sikeres – okmányokkal történő – azonosítást követően az ügyfél az ügyintézés során használt (pdf) dokumentumokat egy ún. „aláírópad” segítségével kézzel, egyszerű módon aláírhatja. Ezzel egyidejűleg az aláírópadon rögzített kézjegy – bizonyos biometrikus adatainak (írásnyomás, írásdinamika és egyéb paraméterek) titkosított formában történő tárolása után – egyszerűen konvertálható a dokumentumon elhelyezett aláírásképpé, a dokumentum záradékolható, valamint időbélyegzővel is ellátható. Mindezzel megvalósul az ügyféli aláírások egyezőségének az ellenőrzése, valamint a papírmentes ügyintézés a kormányhivatali ügyfélszolgálatokon, erősítve a közszolgáltatásokba vetett állampolgári bizalmat és a papírmentes ügyintézással a környezet védelmét is elősegítve.

A törvény részletesen szabályozza továbbá a kormányhivatali aláírásminta nyilvántartásban szereplő adatok tartalmát, a nyilvántartásba történő adatfelvételt, a kapcsolódó személyes adatok, elsősorban és kiemelten az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, ún. általános adatvédelmi rendelet (GDPR) 9. cikkének (1) bekezdésébe tartozó különleges kategóriájú személyes adatok, mint a biometrikus azonosító kezelésének valamint a kezelt adatok továbbításának garanciális szabályait.

11–14. §

Adatváltozás-kezelési szolgáltatás (a továbbiakban: AVSZ) az ügyfelek és a csatlakozott szolgáltatók között az adatváltozás-kezelési szolgáltató által biztosított adattovábbítási szolgáltatás. Ezen belül kétféle szolgáltatás típust különböztetünk meg az adatváltozás-bejelentési szolgáltatást és a felhasználóváltozás-bejelentési szolgáltatást.

Meghatározásra kerül, hogy mely szolgáltatók csatlakozhatnak az AVSZ-hez és ügyfélként mely természetes személyek vehetik igénybe. Az AVSZ-t ügyfélként a Kormány által kötelezően biztosított valamely elektronikus azonosítási szolgáltatást igénybe vevő, és e szolgáltatáshoz kapcsolódó biztonságos kézbesítési szolgáltatáshoz kapcsolódó tárhellyel rendelkező, természetes személyek vehetik igénybe. A szolgáltatás igénybevételéhez regisztráció szükséges, amelynek keretében az ügyfél – többek között – meghatározhatja, hogy mely szolgáltatókkal áll szerződéses jogviszonyban.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató az informatikai rendszerével és a nyilvántartásával kapcsolatos eseményeket folyamatosan naplózza az üzemmenet folytonossága, az adatvesztés elkerülése, az elektronikus információbiztonság, továbbá adatkezelések jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása érdekében.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató a szolgáltatás biztosítása, az AVSZ ügyfél azonosítása, valamint az AVSZ útján történő adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése és biztosítása céljából egységes törzsadat-nyilvántartást vezet.

A törvény meghatározza továbbá az AVSZ adatkezeléséhez, az adatok tárolásához, továbbításához szükséges rendelkezéseket.

15. §

Az ügyfél kormányablakban, illetve elektronikus kapcsolattartás útján, az AVSZ-en keresztül kezdeményezheti megváltozott adatainak a szolgáltatók felé történő továbbítását.

Az ügyfél rendelkezése alapján automatizáltan vagy eseti felhatalmazás alapján az AVSZ az adatoknak a csatlakozott szolgáltató részére korábban bejelentetthez képest történő változása, illetve újonnan történő bejelentése esetén átvezetés céljából továbbítja a törvényben meghatározott adatokat.

Az ügyfélnek rendelkezési nyilvántartásban rendelkeznie kell, hogy az adatváltozáskezelési szolgáltató elektronikus úton automatikusan értesítést küldjön a szolgáltatók részére az ügyfél természetes személyazonosító adatainak, lakcímének megváltozásáról és az elhalálozással kapcsolatos információknak (ténye, helye, ideje) továbbításához.

Az AVSZ lehetőséget biztosít arra, hogy az ügyfél értesítse az általa megjelölt szolgáltatókat, hogy halála esetén az igénybe vett szolgáltatás tekintetében mely természetes személlyel vehetik fel a kapcsolatot. A halál esetére szóló értesítést tett ügyfél elhunytáról, a kijelölt kapcsolattartó személyéről, elérhetőségeiről a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást vezető szerv értesítése alapján az adatváltozás-kezelési szolgáltató tájékoztatja a szolgáltatót.

16. §

Az ügyfél kormányablakban, illetve elektronikus úton felhatalmazást adhat arra, hogy az adatváltozás-kezelési szolgáltató a felhasználó személyében bekövetkezett változásról, a szükséges adatokról értesítést küldjön a közműszolgáltató számára.

Az adatváltozás-kezelési szolgáltató az ügyfél választása szerint az adatoknak a csatlakozott szolgáltató részére a felhasználó-változás átvezetése céljából továbbítja a törvényben meghatározott adatokat.

17. §

Jelen rendelkezés célja az AVSZ-szel kapcsolatban összehangolt védelmi tevékenység elrendelése esetén alkalmazandó eltérő szabályok meghatározása.

18–20. §

Felhatalmazó rendelkezések.

21. §

Hatályba léptető rendelkezés.

22. §

Sarkalatoszági záradék.

23. §

Jogharmonizációs rendelkezés.

24–25. §, 27. §, 29–48. §, 50–64. §, 66–72. §, 74–91. §, 94–138. §, 143–145. §, 147. §, 149. §, 155. §, 157–176. §, 188–205. §, 207–227. §, 231–239. §, 2–4. melléklet

A rendelkezések alapján a megyék elnevezése vármegyékre változik.

26. §

A törvény hatályba lépését megelőzően hatályos szabályok szerint az önkormányzatok az idegenforgalmi adó beszedésére köteles szállásadók számára bármely, az adókötelezettség szempontjából releváns adatokat tartalmazó nyilvántartás, akár papíralapú nyilvántartás vezetését is előírhatják. A szállásadók egy csoportja, a turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól szóló 2016. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Turizmus törvény) hatálya alá tartozó szálláshely-szolgáltatók emellett folyamatos online-nyilvántartás vezetésére is köteles a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ felé, melyet a Turizmus törvény szerinti szálláshelykezelő szoftver (a továbbiakban: szálláshelykezelő szoftver) használatával teljesít. Annak érdekében, hogy ezen szállásadó-csoportot ne terhelje kétszeres nyilvántartás-vezetési kötelezettség, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény olyan értelemben módosul, hogy a szállásadók ezen csoportja az idegenforgalmi adókötelezettséggel kapcsolatos, annak ellenőrzésére szolgáló nyilvántartás-vezetést a Turizmus törvény szerinti szálláshelykezelő szoftver használatával is teljesítheti. Ennek feltétele, hogy e szoftver valamennyi az idegenforgalmi adókötelezettség ellenőrzése szempontjából releváns adat (például az önkormányzati rendeleti adómentességek, kedvezmények) nyilvántartására is alkalmas legyen. A rendelkezés csak a szálláshelykezelő szoftver használatára köteles adóbeszedésre kötelezettre vonatkozik, az egyéb szállásadó, idegenforgalmi adóbeszedő esetében az önkormányzat a rendeletében továbbra is előírhatja az adónyilvántartás formai és tartalmi feltételeit.

28. §

A rendelkezés célja, hogy Magyarország egyes, nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások megvalósítása érdekében megkötött nemzetközi szerződésekben tett vállalásai teljesíthetők legyenek, így a rendelkezés biztosítja a beruházások megvalósítása érdekében eljáró külföldi fél által kijelölt szervezetek, illetve azok alvállalkozói javára eljáró személyek számára az e beruházásokkal összefüggő tartózkodás és munkavégzés lehetőségét. Emellett a törvény pontosítja a Kormány számára adott felhatalmazó rendelkezéseket, valamint a rendelkezések alapján a megyék elnevezése vármegyékre változik.

49. §, 1. melléklet

A változó biztonsági környezetben a Magyar Honvédség jelentőségének növekedése a Magyar Honvédség parancsnokának, míg a potenciális hírszerző és befolyásoló tevékenységek intenzitásának erősödése miatt a nemzetbiztonsági szolgálatok felügyeletével, illetve tevékenységük összehangolásával kapcsolatos feladatokat ellátó politikai és szakmai felsővezetők nemzetbiztonsági védelem alá vonása szükséges. E személyeken felül a miniszteri kabinetet vezető kabinetfőnökök is a legmagasabb szintű titokbirtokosok közé tartoznak a minisztériumok munkatársai között, amelyre figyelemmel az ellenük irányuló, valamint a tevékenységükhöz kötődő védett információk jogellenes megszerzését célzó – ezáltal Magyarország nemzetbiztonsági érdekeit sértő vagy veszélyeztető – leplezett törekvések felderítése és elhárítása is kiemelt célkitűzésként kell, hogy megjelenjen a nemzetbiztonsági szolgálatok tevékenységi palettáján.

65. §

Az egyes törvényeknek a honvédelemmel, a gazdaságfejlesztéssel, valamint a kormányzati igazgatással összefüggő módosításáról szóló 2022. évi VII. törvény 42. §-a akként módosította a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: 2010. évi XLIII. törvény) 51. §-át, hogy az államtitkár a miniszterelnök által meghatározott mértékű illetményre jogosult. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: lasz.) 96. § (2) bekezdésében hivatkozott, a 2010. évi XLIII. törvény 51. § (5) bekezdésének szabályai a fenti módosítás folytán hatályon kívül helyezésre kerültek, ezáltal az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnökhelyettesének illetménye az lasz. 96. § (2) bekezdése szerint jelenleg nem határozható meg.

A rendelkezés a fentieket kívánja orvosolni azzal, hogy főszabály szerint a bérezés változatlanul a közigazgatási államtitkári illetményhez igazodik. A jövőben azonban az igazságügyi alkalmazott elnökhelyettes illetménye – a főszabálytól eltérően – kiemelt munkakörbe sorolással is meghatározható, tekintettel arra, hogy e munkakör kiemelten fontos feladat ellátását szolgálja. Ezért a korábbi szabályozáshoz képest rugalmasabb, az OBH elnöke által a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján, a feladat összetettségéhez igazodó, mérlegeléssel megállapított bérezés lehetővé tétele is indokolt. Ugyanakkor ebben az esetben a bérezés felső határát is meg kell állapítani, ami a bírói jogviszonyban foglalkoztatott elnökhelyettes illetményéhez igazodik.

73. §

A rendelkezés célja, hogy a törvény hatálybalépésekor megbízással rendelkező békéltető testületek megbízatása 2023. december 31-éig meghosszabbításra kerüljön. A rendelkezés kizárólag a már kinevezett békéltető testületi tagokat és elnököket érinti. A rendelkezés elősegíti az új fogyasztóvédelmi politikai célok végrehajtását, melynek során a békéltető testületek is hangsúlyos szereppel fognak rendelkezni.

A rendelkezés összhangban áll a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2013. május 21-i 2013/11/EU irányelv (fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv) 6. cikk (3) bekezdésével, mely alapján a vitarendezésért felelős természetes személyek hivatali ideje legalább három év, hogy biztosítani lehessen tevékenységük függetlenségét.

92–93. §

Jelen rendelkezés módosítja az első ingyenes minősítésre vonatkozó általános szabályt. A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény felhatalmazó rendelkezésének pontosításával a díjfizetésre vonatkozó szabályok a miniszteri rendeletben kerülnek rögzítésre. A felhatalmazó rendelkezés pontosításával szálláshely-minősítő

szervezet által végzett igazgatási jellegű szolgáltatásokat és közigazgatási hatósági eljárásokat, az igazgatási szolgáltatási díj fizetésére kötelezett szálláshely-típusok körét, továbbá a fizetendő díj mértékét, a beszédésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokat határozhatja meg a turizmusért felelős miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben.

139. §

A szakasz rögzíti, hogy a nemzetiségi önkormányzatok 2024. évi általános választásán hivatalban lévő testületek (képviselő-testület, közgyűlés), illetve tisztségviselők (elnök) megbízatása nem az általános szabályok szerint szűnik meg, hanem ennek időpontja 2024. október 1-jére kitolódik.

A szakasz azt is rögzíti, hogy a nemzetiségi önkormányzatok 2024. évi általános választásán megválasztott testületek, illetve tisztségviselők megbízatása 2024. október 1-jén kezdődik, azaz a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti, a nemzetiségi önkormányzati választáshoz kapcsolódó jogkövetkezmények teljesítésének kezdő időpontja a 2024. évben esedékes általános választások alkalmával 2024. október 1-je. Ez különösen érinti a megüresedett mandátum betöltésére (68. §), az átalakult nemzetiségi önkormányzattá nyilvánítására (71. §), az alakuló ülés összehívására (72. §, 87. §), a nemzetiségi önkormányzat, a képviselő-testület megbízatásának keletkezésére és megszűnésére (73–75. §, 102. §, 108. §), a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségre (103. §), a nemzetiségi önkormányzat tisztségviselőjének és tagjának összeférhetetlenségére (106. §), a méltatlanságra (107. §), a jogutódlásra, az ideiglenes vagyonkezelésre és az elszámolásra (138–142. §) vonatkozó szabályokat.

140. §

A szakasz – a nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának időpontjában történő változással összhangban – pontosítja az országos nemzetiségi önkormányzat tájékoztatási kötelezettségének teljesítési időpontját.

Mindezek mellett a szakasz – az Alaptörvény XXIX. cikk (3) bekezdésével összhangban – rendelkezik a sarkalatosági záradék kiegészítéséről is.

141. §

A szakasz rögzíti, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásán hivatalban lévő, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) szerinti képviselő-testület és polgármester megbízatása nem az általános szabályok szerint szűnik meg, hanem ennek időpontja 2024. október 1-jére kitolódik.

A szakasz azt is rögzíti, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásán megválasztott képviselők, illetve polgármesterek megbízatása 2024. október 1-jén kezdődik, azaz az Mötv. szerinti, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásához kapcsolódó jogkövetkezmények teljesítésének kezdő időpontja a 2024. évben esedékes általános választások alkalmával 2024. október 1-je. Ez különösen érinti a megbízatás keletkezésére és megszűnésére (28. §–31/A. §, 69. §, 76. §), az összeférhetetlenségre (36. és 37. §), a méltatlanságra (38. §), a vagyonnyilatkozat-tételi eljárásra (39. §), az alakuló ülésre (43. §), a képviselő-testület önfeloszlatására (55. §), a társult képviselő testületre (56. §), a polgármester eskütételére (63. §), a közös önkormányzati hivatal létrehozására (85. §), a területszervezési eljárásra (96. §) és egyes átmeneti szabályok alkalmazására (146/I. §) vonatkozó szabályokat.

Mivel a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásán megválasztott képviselők, illetve polgármesterek megbízatása 2024. október 1-jén kezdődik, ezért a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választását követően 2024. október 1-jéig időközi választás nem tűzhető ki a megbízatás megszűnésének esetén. Így például, ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásakor hivatalban lévő tisztségviselő megbízatása megszűnik, annak jogkövetkezményei 2024. október 1-jén állnak be, ezért időközi választás nem tűzhető ki. Ehhez hasonlóan a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásán megválasztott tisztségviselő megbízatása is csak 2024. október 1-jei hatállyal szűnhet meg legkorábban, így a megbízatásának megszűnése miatt időközi választás kitűzésére csak 2024. október 1-je után van lehetőség.

142. §

A szakasz – az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdésével összhangban – rendelkezik a sarkalatossági záradék kiegészítéséről is.

A rendelkezések alapján a megyék elnevezése vármegyékre változik.

146. §

Átmeneti rendelkezés a címzetes főjegyzői cím adományozási lehetőségének megszűnése vonatkozásában, amely alapján a rendelkezés hatályba lépése előtt adományozott címek továbbra is használhatóak.

148. §

A módosítás következtében megszűnik a címzetes főjegyző cím adományozásának lehetősége.

150–151. §, 153. §

Az Alaptörvény biztosítja a felsőoktatási intézmények autonómiáját, így garantálja a felsőoktatási intézmények oktatási és kutatási szabadságát. Az autonómia fokát nagyban bővítette a 2019 óta tartó modellváltás folyamata, ami a pénzügyi önállóság új szintjét eredményezte az érintett intézményi körnél. Az új szabályozás igazodik a növekvő intézményi autonómia és az ezzel járó felelősség, valamint a felhatalmazás rendszerszintű áttekintéséhez, melynek eredményeként a felsőoktatási intézmény, illetve fenntartója feladatkörébe utalja az átsorolás kreditértékének és tanulmányi átlagának meghatározását, ezáltal felsőoktatási jogunk szubszidiáriussá válik a felsőoktatási közösség döntéseihez képest.

A fentiekén túl, a rendelkezések alapján a megyék elnevezése vármegyékre változik.

152. §

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításához kapcsolódó – az új rendelkezések alkalmazási köréhez kapcsolódó – pontosítás.

154. §

Az adatváltozás-kezelési szolgáltatáshoz kapcsolódó módosítás.

156. §

A rendelkezés rögzíti, hogy a kollektív szerződésben nem lehet eltérni az Mt.-nek azon rendelkezésétől, amely a munkavállaló számára biztosítja, hogy az országgyűlési képviselők, az EP tagjainak, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán, továbbá népszavazáson szavazhasson.

177. §

A rendelkezés a közös eljárásra tekintettel egyértelművé teszi, hogy a választási bizottság megbízott tagja bármely, a választási bizottság döntését igénylő ügyben gyakorolhatja jogait, függetlenül megbízásának jogalapjától. Például amennyiben egy jelölő szervezet az EP tagjainak választásán állított lista jogán delegált tagot a választási bizottságba, ezen tag nemcsak az EP képviselők választása körében, hanem a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán is jogosult részt venni a választási bizottság munkájában. A leírt megállapítás valamennyi választástípus vonatkozásában érvényes.

178. §

A rendelkezés célja annak biztosítása, hogy a közös eljárásban lebonyolított választás esetén az egyik választástípusban kért névjegyzéki adatszolgáltatás átfedés esetén valamennyi választípusban felhasználható legyen.

179. §

A rendelkezés hatáskört biztosít a Nemzeti Választási Bizottságnak arra, hogy amennyiben a hozzá áttett kifogás tekintetében hatáskörének hiányát állapítja meg, áttegye („visszategye”) a kifogást korábban áttevő választási bizottságnak, vagy áttegye a hatáskörrel rendelkező másik választási bizottság részére.

180–181. §

A rendelkezés – a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) XIV. és XV. Fejezetének változatlanul hagyása mellett – az EP tagjainak választását szabályozó XVI. Fejezetet egészítette ki a közös eljárás szabályaival, ugyanis az Alaptörvény módosítása következményeként az EP tagjainak választása – időközi választás lehetőségének hiányában – szükségszerűen közös eljárásban valósul meg. Ezen kívül ezzel a kodifikációs technikával érhető el a hatályos szabályozás legkisebb mértékű megváltoztatásával az Alaptörvény-módosítással való összhang megteremtése, ami a jogalkalmazó szervek számára is előnyt jelent.

Hangsúlyozandó, hogy nem változik a közös eljárás lebonyolítása a tekintetben, hogy a kizárólag az EP választáshoz kötött jogintézmények (például külképviseleten történő szavazás, levélben szavazás) csak és kizárólag az EP képviselők választásán alkalmazhatók.

182. §, 185. §

A közös eljárás létrehozása a jogorvoslati fórumrendszerek egységesítését indokolta, így a szavazatszámoló bizottság mellett, a települési, területi, országos szintű választási bizottság működése is szükségszerű. A rendelkezés részletesen tartalmazza az egyes szinteken eljáró választási bizottságok jogorvoslati hatásköreit. A jelen rendelkezés eredményeként összhangba kerülnek a Ve. XIV–XVI. Fejezete szerint eljáró választási bizottságok hatáskörei.

Az EP képviselők 2019-ben lebonyolított választásán a helyi választási bizottság (a továbbiakban: HVB) nem működött. Ugyanakkor a közös eljárásba – a rendelkezés szerint – a HVB-k is bekapcsolódnak a jogorvoslati rendszerbe akként, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán meglévő hatásköreik kibővítésre kerülnek. Kiemelendő, hogy a hatáskör bővítése az EP tagjainak választásához kapcsolódó, kizárólag a HVB illetékességi területét érintő kifogások elbírálásában testesül meg. Például amennyiben a kifogás tárgyát valamely település területén elhelyezett, az EP-választási kampány részét képező plakát kapcsán felmerülő jogsértés képezi, az a HVB jogosult és köteles eljárni, amelynek területén a plakát található. Az önkormányzati választásokhoz kapcsolódó hatáskörök változatlanok maradnak.

183. §

A rendelkezés az átjelentkezés részletszabályait tartalmazza, figyelemmel arra, hogy alapvetően eltér e jogintézmény az EP-választáson és az önkormányzati választásokon. Közös eljárásban az átjelentkezés valamennyi választás típusra kiterjedően akkor lehetséges, ha a választópolgár a tartózkodási helye szerinti településre jelentkezik át. Ez esetben mind a helyi önkormányzati választás, mind a nemzetiségi önkormányzati választás, mind az EP tagjainak választására vonatkozó szavazólap átvételére jogosult lesz a Ve. 307/B. § (1) bekezdése szerinti szavazókörben.

Például ha a választópolgár lakóhelye Miskolcon, határidőben bejelentett tartózkodási helye pedig Tatabányán van, és átjelentkezik Tatabányára, akkor a választópolgár mind a tatabányai jelöltekre, megyei nemzetiségi listára, mind az EP képviselők választásán állított listára szavazhat.

Amennyiben azonban a választópolgár nem a bejelentett tartózkodási helye szerinti településre jelentkezik át, akkor egyidejűleg két névjegyzéken fog szerepelni. Az önkormányzati választások tekintetében – mivel a tartózkodási helyétől eltérő településre nem jogosult átjelentkezni – marad a lakóhelye szerinti névjegyzékben, míg az EP tagjai választástípusban átkerül a Ve. 250. § (4) bekezdése szerinti kijelölt szavazókör névjegyzékébe. Például ha a választópolgár lakóhelye Miskolcon, határidőben bejelentett tartózkodási helye pedig Tatabányán van, és az átjelentkezési kérelme Pécsre vonatkozik, akkor a választópolgár az önkormányzati választásokon a miskolci szavazóköri névjegyzékben marad, itt nyílik lehetősége az önkormányzati szavazólapok átvételére (de az EP-választáson itt nem szavazhat); míg az EP választáson – figyelemmel arra a tényre, hogy e választástípus

tekintetében az egész ország területe egy választókerületet alkot – a pécsi, kijelölt szavazókör szavazóköri névjegyzékében fog szerepelni, azzal, hogy Pécsen csak EP-s listás szavazólap átvételére lesz jogosult.

184. §

A jelölő szervezetek nyilvántartásba vételére hatáskörrel rendelkező szerveket jelöli ki. A jelölő szervezetek nyilvántartásba vétele a közös eljárás több vagy egy-egy választástípusára is lehetséges lesz.

186. §

A rendelkezés szövegpontosítást tartalmaz, amely alapján egyértelmű, hogy a közös eljárás szabályait csak általános választásokon kell alkalmazni.

A rendelkezés időbeli síkon, dátumszerűen követi le azt a helyzetet, hogy 2024-ben a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választása nem ősszel (általában október hónapban), hanem tavasszal kerül megtartásra. Ennek megfelelően a választás előkészítésével kapcsolatos valamennyi eseményt is időben hamarabb szükséges elvégezni.

A rendelkezés a közös eljárásra, illetve az azon belül csak annak egyik elemére vonatkozó szabályokat egyértelműsíti. Továbbá a rendelkezések alapján a megyék elnevezése vármegyékre változik.

187. §

A Ve. 110. § (2) bekezdésével való összhang megteremtését szolgálja.

206. §

A turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól szóló 2016. évi CLVI. törvény megteremtette az elektronikus adatrögzítés és adatnyilvántartás lehetőségét, a jogalkotó pedig más, a papíralapú vendégkönyv vezetésével korábban érintett területeken is igazodott ehhez. A Turizmus törvény jelen módosítással érintett rendelkezése tekintetében is célszerű az elektronikus adatrögzítéshez és adatnyilvántartáshoz igazodó pontosítás, és a papíralapú vendégkönyv vezetésére vonatkozó rendelkezés kivezetése a digitalizáció és a fokozott adatbiztonság garantálása érdekében.

228–230. §

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelettel összhangban, az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság feletti tulajdonosi jogokat gyakorló személyében bekövetkezett változás okán indokolt a Budapest Diákváros megvalósításáról szóló 2021. évi LXXX. törvény módosítása, az építető feladataihoz kapcsolódó jogutódlást meghatározó, valamint az érintett ingatlanok tekintetében a tulajdonosi jogok gyakorlását a Kulturális és Innovációs Minisztérium részére átruházó rendelkezéssel.

240. §

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 1996. évi költségvetéséről szóló 1996. évi XIV. törvény hatályon kívül helyezéséről szóló rendelkezés.

241. §

Szükséges rendelkezni a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvény módosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény hatályon kívül helyezéséről e törvény hatálybalépésével együtt.

Végső előterjesztői indokolás az egyes választási tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2022. évi XXIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az egyes választási tárgyú törvények felülvizsgálatát az ún. közös eljárásban bonyolított 2022. évi országgyűlési képviselők választása és országos népszavazás során összegyűlt jogalkalmazói tapasztalatok indokolják, amelyek szükségessé tették egyes részletszabályok pontosítását, módosítását.

Hangsúlyos változás következik be a Nemzeti Választási Bizottság megbízott tagjai tekintetében. Az eszközölt változás alapvető célja a testület által képviselt szakmaiság megerősítése, a megbízás eltérő jogalapjaiból adódó, az átmeneti időszakokban esetlegesen fennálló tagi hiátusok csökkentése.

A törvényjavaslathoz tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Kúria Kvk.I.39.354/2022/5. és Kvk.VII.39.408/2022/2. számú döntései alapján egyértelművé vált, hogy a hatályos szabályozás alapján a külföldön elkövetett, a magyarországi választásokat érintő jogsértések elbírálására nem terjed ki a magyar választási szervek joghatósága. A módosítás egyértelművé teszi, hogy a magyar választási bizottságok a nem Magyarország területén elkövetett esetleges jogsértések kivizsgálására és elbírálására is hatáskörrel rendelkeznek.

2. §

A rendelkezés a nemzetközi választási megfigyelők delegálásával kapcsolatos tapasztalatok alapján a törvényszöveg egyszerűsítését javasolja, továbbá hiánypótló jelleggel véghatáridőt szab a nemzetközi megfigyelők bejelentési határidejének.

3. §

A módosítás célja a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény által használt távolléti díj fogalmának átültetése e törvénybe, tekintettel arra, hogy a munkaviszony szabályozására irányuló törvényekben az átlagbér fogalma nem ismert.

4. §, 6–7. §, 11–12. §

A Nemzeti Választási Bizottság központi választási szervként kiemelt jelentőséggel bír a választási bizottságok között, a választási és népszavazási jogszabályok értelmezése tárgyában kiadott iránymutatásai és az egyes ügýtípusokban hozott döntései zsinórmértékül szolgálnak a helyi és területi szinten működő választás szervek számára. Ezen kiemelt szerepre is tekintettel indokolt, hogy ne csak a választott, hanem az Országgyűlésben képviselőcsoporttal rendelkező pártok is jogi egyetemi végzettséggel rendelkező tagokat bízzanak meg a Bizottságba. Ennek oka, hogy e tagok megbízatása 4 évre szól, így a választott tagok mellett nemcsak az állandóságot képviselik a Bizottságban, hanem a végzettségi követelmény okán a magas fokú szakmai kvalitás folyamatos biztosításában is, a választott tagokkal egyenértékű szerepük van.

A javaslat a frakciódelegáltak esetében a megbízatás megszűnésének időpontját a korábbiakhoz képest későbbi időpontban – a következő Országgyűlés alakuló ülésének napjában – határozza meg, és egyben kiiktatja azt az időtartamot, amikor a Bizottság megbízott tagok nélkül működik. Mivel a javaslat alapján az NVB-ben a választott

tagok mellett folyamatosan jelen lesznek a frakció alapján megbízott tagok is, a továbbiakban nem indokolt az ügrend módosítását korlátozó rendelkezés fenntartása.

Az országgyűlési képviselők választásán és az Európai Parlament tagjainak választásán állított lista jogán továbbra is megmarad a jelölő szervezetek megbízási joga, e tekintetben azonban a javaslat differenciál a megbízott tagok között. A lista jogán delegált NVB tagok esetében nincs végzettségi követelmény, mint a legjelentősebb társadalmi támogatottsággal bíró, az Országgyűlésben a választási eredmény alapján képviselőcsoportot alakító pártok által megbízottak esetében. Ennélfogva viszont a Bizottságban betöltött szerepük is más lesz, az NVB ülésein megbízatásuk időtartama alatt tanácskozási joggal vehetnek részt, ezért szavazati joguk nincs, a határozatképesség szempontjából sem kell őket figyelembe venni, és tiszteletdíjra sem jogosultak. A megbízás joga a frakcióval nem rendelkező, listaállító jelölő szervezetet akkor is megilleti, ha olyan párttal állít közös listát, amely az Országgyűlésben képviselőcsoporttal rendelkezik és tagot delegált az NVB-be.

Figyelemmel arra, hogy a területi választási bizottságok, az országgyűlési egyéni választási bizottságok, valamint a helyi választási bizottságok működése merőben eltér az NVB működésétől, előbbiek két választás között kizárólag a választott tagokkal működnek, így rájuk az NVB összetételében való változás nincs hatással, illetve annak módosítására sincs ok.

5. §

A hatályos szabályozás szerint az érintett összeférhetlenségi szabály alól kizárólag a közalkalmazott státusz jelent kivételt. Az elmúlt időszakban azonban a közalkalmazottak köre egyre inkább szűkül, az egyes jogviszonyok munkaviszonnyá vagy más, speciális jogviszonnyá alakulnak. Így például a szakképző intézmény alkalmazottja már munkaviszonyban, az egészségügyi szolgáltatóknál foglalkoztatottak egészségügyi szolgálati jogviszonyban állnak. A választások hatékony lebonyolítása érdekében szükségessé vált a közalkalmazottak számának csökkenését az összeférhetlenségi szabályok Javaslat szerinti módosításával ellensúlyozni.

8. §

Szövegpontosító rendelkezés, amely egyértelművé teszi, hogy a szavazatszámoló bizottsági feladatokat ellátó HVB megbízott tagjaira is az SZSZB megbízott tagjainak bejelentésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

9. §

A hatályos Ve. nem rendelkezik a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjának megbízása megszűnéséről. A rendelkezés a fennálló szabályozási hiátust pótolja.

10. §

A beiktatott rendelkezés a törvényszöveg joggyakorlathoz való igazítását célozza, és pontosítja azt, hogy a Ve. 37. § (1) bekezdés szerinti határidő lejártával a Ve. 37. § (3) bekezdésében meghatározott személyek esküvételi joga nem szűnik meg.

13. §

A módosítási javaslat célja a helyes terminológia használata, így az Infotv. által használt fogalmak Ve.-be történő átültetése. E tekintetben a jelölt fogalma alatt nem kizárólagosan a jogerősen nyilvántartásba vett jelölt értendő, hiszen az ajánlások gyűjtése során minden jelöltként indulni szándékozó neve nyilvánosságra kerül és megismerhető.

14. §

Választási feladatok ellátásával felruházott külső választási szervek (pl.: Külgazdasági és Külügyminisztérium) feladatai ellátásához szükséges forrásbiztosítás érdekében hatáskört, felhatalmazást biztosító szabály.

15. §

A hatályos Ve. csak a jegyzői, főjegyzői tisztség betöltetlensége esetén tartalmazott rendelkezéseket az irodavezetői pozíció betöltésére, azonban a választások zökkenőmentes lebonyolítása érdekében – a joggyakorlat által visszaigazoltan – szükséges rendelkezést beiktatni arra az esetre is, ha a jegyző/főjegyző 30 napot meghaladó távolléte miatt nem tudja ellátni a feladatát.

16. §

A Ve. 68. §-ának (1) bekezdése a helyi választási iroda és az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda tekintetében lehetővé teszi, hogy a választási iroda székhelye szerinti polgármesteri vagy közös önkormányzati hivatal munkavállalóját is megbízza az iroda vezetője a választási iroda tagjává. A területi választási irodák zökkenőmentes feladatellátásának biztosítása érdekében indokolt volt e lehetőség kiterjesztése a területi választási irodára is.

17. §

A javaslat alapján az országgyűlési képviselők választásán, az Európai Parlament tagjainak választásán, valamint az Nsztv. 1. § (1) bekezdése alapján az országos népszavazáson, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok névjegyzékét érintő kérelmeknek elbírálása a regisztráció határidejétől a választás, illetve a népszavazás eredményének jogerőre emelkedésig szünetel.

A javaslat a választópolgárok tekintetében jogvesztést nem okoz, hiszen a regisztráció határidejének eltelte után benyújtott kérelem alapján a folyamatban lévő választási eljárás levelében szavazók névjegyzékére a választópolgár már egyébként sem vehető fel. Éppen ezért nem indokolt ezen kérelmek esetében is alkalmazni az 5 munkanapos elbírálási határidőt, amelynek teljesítése a Nemzeti Választási Irodára a választási, illetve népszavazási eljárás megszervezéséből és lebonyolításából eredő kiemelten nagy munkateher miatt jelentős kihívást jelent.

18. §

A javaslat egyértelművé teszi, hogy amennyiben az egyes ajánlások tételes ellenőrzése nélkül, pusztán azok darabszáma alapján megállapítható, hogy ha az összes benyújtott aláírás érvényes lenne, azok száma akkor sem érné el a jelölt/lista nyilvántartásba vételéhez szükséges számot, a választási iroda mentesül az ajánlások ellenőrzésének kötelezettsége alól. A bizottság a nyilvántartásba vételt visszautasító határozatának indokolásában rögzíti, hogy a tételes ellenőrzés mellőzésével is kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a leadott ajánlóíveken szereplő ajánlások száma nem éri el a nyilvántartásba vételhez szükséges minimumot. A módosítás továbbra sem teremt lehetőséget az ajánlóívek szakaszos leadására. A jelölt/lista bejelentését továbbra is legalább annyi ajánlás leadásával kell megtenni, amennyi a nyilvántartásba vételhez szükséges.

19–21. §, 23. §

A javaslat egyértelművé teszi, hogy a jelölő szervezet, jelölt és lista kiesésének jogkövetkezményeit, így a jelölő szervezetek, jelöltek és listák törlését a közhiteles nyilvántartásból, valamint egyéni jelölt és lista kiesése esetén a szavazólapról való törlést a választási iroda hajtja végre, erről nem kell bizottsági határozatot hozni.

A javaslat egységesen, minden választás tekintetében a szavazást megelőző 2. nap 16.00 órában állapítja meg a jelölt lemondásának határidejét. Így elegendő idő áll rendelkezésre ahhoz, hogy a szavazólapokról a lemondott jelöltek nevét a választási iroda lehúzza. A javaslat a visszaélések elkerülése érdekében a lemondó nyilatkozat alaki feltételeit is meghatározza.

A jelölt elhalálozását kivéve, minden más esetben a kiesés egy másik korábbi döntés járulékos jogkövetkezménye (pl. a pártnak, egyesületnek a bíróság által a civil szervezetek névjegyzékéből való törlése; jelöltek nyilvántartásba vételének a választási bizottság/Kúria általi visszautasítása és így a listához szükséges számuknak a törvényi minimum alá kerülése; a választójogból való kizárás a bíróság által bűncselekmény elkövetése vagy belátási képesség korlátozottsága miatt), míg a jelölt lemondása és a lista visszavonása egyoldalú jognyilatkozat. Ennél fogva a kiesett jelölt, illetve lista nyilvántartásból, illetve szavazólapról való törlése már adminisztratív intézkedés. Ezt támasztja alá az is, hogy a jelölt, illetve a lista kiesését a jelölt elhalálozása, a lemondás/visszavonás tárgyában megtett jognyilatkozat, illetve a korábbi, bírósági és választási szervek által meghozott döntések eredményezik, nem pedig a választási irodák, illetve a Nemzeti Választási Iroda által vezetett jelölő szervezetek, jelöltek és listák

közhiteles nyilvántartásából való törlése. A javaslat ezért egyértelművé teszi, hogy a feladat felelősei a választási irodák. Garanciális szabály, hogy a törlésről tájékoztatni kell a nyilvántartásba vételről döntő választási bizottságot.

22. §

A szavazóköri névjegyzékből történő adatszolgáltatás díjának megállapítása (egyéni jelölt alapján benyújtott igény esetén a minimálbér egyhavi összege, lista alapján benyújtott igény esetén a listás mandátumok számával szorzott értéke) jelenleg indokolatlan különbségekhez vezet. Az adatszolgáltatási díj mértékének az adatszolgáltatásban szereplő választópolgárok számához kötése kiegyensúlyozza a leírt aránytalanságokat. Az adatszolgáltatás díját az adatszolgáltatásban szereplő választópolgárok számának és a 3 forint szorzata adja.

24–25. §

Indokolt lehetőséget biztosítani arra, hogy ha a mozgóurnát igényelt választópolgár megjelenik a szavazóhelyiségben, akkor a szavazatszámoló bizottság lehetővé tegye számára a szavazást, feltéve, hogy a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke a szavazóhelyiségben van, és azt a választópolgár még nem írta alá. Ezen lehetőség biztosításával nem keletkezik a szavazatszámoló bizottságnak többletfeladata, ugyanakkor a választójog minél szélesebb körű érvényesülése biztosításra kerül.

26. §

Az átjelentkezéssel szavazás lebonyolítására kijelölt szavazókörök névjegyzéke több részre osztásának szabályait indokolt részletesebben meghatározni annak érdekében, hogy a szavazás folyamatossága biztosítható és a választópolgárok sorban állása megelőzhető legyen. A névjegyzék több részre osztása esetén egy szavazási helyszínre, illetve alszavazókörre legfeljebb 800 választópolgár juthat, ezzel törvényi szinten kerül szabályozásra egy szavazás lebonyolítását érintő szervezési technikai kérdés, amely a szavazás még inkább gördülékeny lebonyolítását szolgálja.

27. §

A szavazási levélcsomag kézbesítése tekintetében indokolt lehetővé tenni, hogy az a regisztrált választópolgár, aki postai úton kérte a levélcsomag kézbesítését, de azt a szavazást megelőző 7. napig nem kapta meg, bármelyik külképviselőten vagy egyéni választókerületi választási irodában személyesen átvehessen egy pót-levélcsomagot. A pót-levélcsomag kiadásának feltétele, hogy a választási iroda ellenőrizze, hogy a polgár szerepel-e a levélben szavazók névjegyzékében, és a szavazási levélcsomag postai kézbesítését kérte. A többes szavazást kizárja, hogy a szavazási iratok ellenőrzésekor az azonosító nyilatkozat alapján kiszűrésre kerülnek az ugyanazon választópolgártól származó második és további szavazási iratok.

28. §

A regisztráció alkalmával, illetve a szavazási irat azonosító nyilatkozatán a választójog gyakorlását elősegítendő továbbiakban a személyi azonosító és a személyazonosságot igazoló hatósági igazolvány száma mellett, azok hiánya esetén a honosítási okirat száma is feltüntethető. Nincs szükség a továbbiakban viszont a születési idő feltüntetésére, mivel azt a személyi azonosító tartalmazza.

29. §

A javaslat első részében a honosítási okirat számának használatára vonatkozó módosítást tartalmazza.

A második részében pedig egyértelművé teszi, hogy mely esetekben állapítható meg kétséget kizáróan a választópolgár személyazonossága. A rendelkezéssel a kialakult joggyakorlat kerül kodifikálásra, vagyis, hogy mikor kell a személyazonosságot megállapíthatónak tekinteni és ezzel a korábban már leadott szavazatot ugyanazon választópolgár szavazatának tekinteni, illetve a választópolgár regisztrációját 10 évvel meghosszabbítani. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy az elkészttség esetén a választópolgár regisztrációja nem hosszabbodik meg.

30. §

A rendelkezés joghézag kitöltését célozza, ugyanis országgyűlési képviselők általános választása és európai parlamenti képviselők választása során nem volt egyértelműen meghatározható, hogy a Ve. 32. § (2)–(3) bekezdései esetén mely választási bizottságok járnak el jogorvoslati fórumként.

31. §, 36–39. §

Abban az esetben, ha a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete kimondja feloszlását vagy felosztatják, a legtöbb esetben ezek a nemzetiségi önkormányzatok nem rendelkeznek elegendő forrással egy időközi választás lebonyolításához. A közpénzekkel való felelős és hatékony gazdálkodás elvére tekintettel, nem várható el minden esetben a központi költségvetésből azok megelőlegezése és sikertelen végrehajtás esetén azok viselése. Ezért csak abban az esetben tűzhető ki és tartható meg az időközi választás, ha a nemzetiségi önkormányzat költségvetésében rendelkezésre áll az időközi választás lebonyolításához szükséges forrás. Amennyiben a forrás nem áll rendelkezésre, nem lehet időközi választást tartani, a nemzetiségi önkormányzat megszűnik, de a következő általános választásokon ismét létre lehet hozni a nemzetiségi önkormányzatot.

32. §

A nemzetiségi önkormányzat feloszlása, felosztatása esetén a költségek megelőlegezésének részletszabályait a miniszter állapítja meg.

33. §

A javaslat a) pontja szövegpontosító rendelkezést tartalmaz.

A javaslat b) és c) pontjaihoz lásd a 4. §-hoz fűzött indokolást.

A javaslat d) és e) pontjai: amennyiben a választási bizottság megbízott tagja esetében a megbízás feltételei megszűnnek, a megbízó a megbízást visszavonja, illetve, ha a megbízás jogalapját képező jelölt vagy lista kiesik, a megbízatás megszűnését a hatályos szabályok szerint a bizottság határozatban állapítja meg. Ennek következménye, hogy a határozat jogerőre emelkedéséig nem lehetséges új megbízott tag bejelentése. Azonban – egyezően a lemondás szabályaival – a megbízott tag mielőbbi pótlása érdekében, ezen esetekben sem szükséges a bizottság részéről határozathozatal, elegendő, ha a megbízatás megszűnését tudomásul veszi.

A javaslat f) pontjához: A javaslat egyértelművé teszi, hogy a központi névjegyzék – az abban eszközölt változások átvezetésre tekintettel – a Nemzeti Választási Iroda és a helyi választási iroda által közösen vezetett nyilvántartás.

A javaslat g), h), i), j), k), m), p), q) és s) pontjai: A szavazóköri névjegyzék zárásának a szavazást megelőző 2. napon 16.00 órában való meghatározása – figyelemmel arra, hogy csak ezt követően hajthatók végre a zárással kapcsolatos teendők (pl. a 16.00 óráig beérkezett névjegyzéki kérelmek elbírálása, a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartásban és a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában bekövetkezett változások átvezetése, a névjegyzék nyomtatása és hitelesítése) – minden választás alkalmával jelentős munkaterhet ró a választási szervekre. A javaslat a választópolgárok jogosultságait érdemben nem csorbitja, azonban igazgatási és szervezési szempontból kiszámíthatóbbá és biztonságosabbá teszi a választási irodák szavazás napja előtti feladatellátását. A szavazóköri névjegyzék zárása időpontjának változása miatt az egyes névjegyzéki kérelmek benyújtásának és elbírálásának határideje, valamint a névjegyzék kinyomtatásának időpontja is módosul.

A javaslat l) pontja technikai jellegű módosítást tartalmaz.

A javaslat n), r), t), v) és w) pontjaihoz lásd a 19–21. §-okhoz fűzött indokolást, továbbá a javaslat szövegpontosítást tartalmaz és egyezően a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán alkalmazott szabállyal – Ve. 307/F. § (2) bekezdés – rögzíti, hogy a jelöltnek arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a korábbi választásokon nem volt más nemzetiség jelöltje, a választási iroda ellenőrzi az ív igénylésekor.

A javaslat o) és u) pontja: A nemzeti névjegyzékbe vétel határidejét indokolt a szavazást megelőző 16. nappal a szavazást megelőző 9. napra csökkenteni. A jelenlegi korai határidő nem indokolt, a nemzetiségi szavazólapok megfelelő helyekre juttatása a javasolt, a szavazást megelőző 9. napi határidő esetén is biztonsággal megtörténhet. Az eljárási szabályok átláthatóságát is segíti, ha az átjelentkezés, a külképviseleti névjegyzékbe vétel és a nemzetiségi regisztráció határideje egybeesik.

34. §

A javaslat a) pontjához lásd a 4. §-hoz fűzött indokolást.

A javaslat b) és c) pontjaihoz lásd a 19–21. §-okhoz fűzött indokolást.

35. §

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán indokolt a nemzetiségi szervezet nyilvántartásba vételi eljárásának egyszerűsítése. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) 88/B. §-a szerint, ha az egyesület alapszabályban meghatározott célja az Njtv. szerinti nemzetiség érdekvédelme, érdekképviselése vagy a nemzetiségi kulturális autonómiával közvetlenül összefüggő tevékenység folytatása (nemzetiségi egyesület), akkor a bíróságtól igazolás kiadását kérheti a hatásköréről és arról, hogy mely nemzetiséget képviseli. A bíróság az igazolást az egyesület alapszabályában foglalt adatok alapján adja ki. A Cnytv. 95. § ae) pontja szerint a nyilvántartás tartalmazza, ha az adott egyesület nemzetiségi egyesületnek minősül. E rendelkezéssel összhangban az Njtv. 2. § 15. pontja is definiálja a nemzetiségi egyesület fogalmát. A javaslat emiatt úgy módosítja az Njtv. 2. § 14. pontját, hogy az a továbbiakban a nemzetiségi önkormányzati választás alkalmazásában azon egyesület minősül nemzetiségi szervezetnek, mely a párt és a szakszervezet kivételével a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában – a nemzetiségi önkormányzati választás évét megelőzően legalább 3 éve – nemzetiségi egyesületként szerepel.

40. §

A javaslat a választáson való részvételt támogató rendelkezést iktat be a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 28. § (1) bekezdésének mintájára.

41. §

Megszűnik a Nemzeti Választási Bizottság külön határozathozatali kötelezettsége, amelyben a nemzetiségi választópolgárok számát állapítja meg; azt a módosítás alapján a listát állító országos nemzetiségi önkormányzatoknak járó költségvetési támogatás összegének meghatározásáról szóló határozatában rögzíti.

42. §

Szükséges volt rögzíteni, hogy a támogatás összegének meghatározásánál azon nemzetiség választópolgárainak számát nem kell figyelembe venni, amelyek nem rendelkezik jogerősen nyilvántartásba vett nemzetiségi listával.

43. §

A Ve. 2. § (4) bekezdése szerint „[a] választási iroda az ajánlóíveken szereplő személyes adatok közül az érintett kérelmére csak azokról köteles tájékoztatást adni, amelyek ellenőrzését a 125. § (3) bekezdése alapján elvégezte.” Bár a Ve. általános rendelkezéseit a népszavazásra is alkalmazni kell, indokolt egyértelműen kimondani, hogy a népszavazási kezdeményezések aláírásgyűjtő íveire is vonatkozik a Ve. idézett rendelkezése. A honos népcsoporttá nyilvánítás kezdeményezésére és az európai polgári kezdeményezésre szolgáló aláírásgyűjtő ívekre is kiterjed ez a lehetőség.

44–48. §

Az Alkotmánybíróság a 2/1997. (X. 14.) AB határozat rendelkező részének 2. pontjában megállapította, hogy a „jogállamiság szerves részét képező jogbiztonság megköveteli, hogy a törvény létesítsen megfelelő jogintézményt a népszavazási kezdeményezés alapjául szánt kérdések előzetes alkotmányossági vizsgálatára.” Az AB az indokolásban kifejtette: „[a]z állampolgároknak a népszavazással kapcsolatos jogai védelme érdekében a jogbiztonság megköveteli: már az aláírásgyűjtés megkezdése előtt fel kell tártani és el kell döntenie azokat a jogvitákat, amelyek a szóban forgó tárgykör népszavazásra bocsáthatósága, illetőleg a kérdés megfogalmazása kapcsán felmerülhetnek. Nem szabad ugyanis – sem helyi, sem országos népszavazás keretében – kitenni a választópolgárokat annak, hogy csak utólag, az aláírásgyűjtés befejezése után derüljön ki: azt a kérdést, amelynek népszavazásra bocsátását támogatták, nem a törvény által megkövetelt módon fogalmazták meg, illetőleg a tárgykör valamely okból nem képezheti népszavazás tárgyát.”

A fentiekre tekintettel – figyelemmel az Alkotmánybíróság 10/2022. (VI. 2.) AB határozatára és 11/2022. (VI. 2.) AB határozatára, amelyek a megfelelő számú aláírás összegyűjtését követően állapították meg, hogy az adott kérdések nem hitelesíthetők – a népszavazási kérdés hitelesítése tárgyában az alkotmányjogi panasz benyújtására és az Alkotmánybíróság döntésének meghozatalára nyitva álló – rövid – határidő meghatározása indokolt volt.

49. §

A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) hatályos 69. § (2) bekezdése nem ad egyértelmű eligazítást arra a kérdésre, hogy amennyiben azonos napra több kérdésben kerül országos népszavazás kitűzésre, az Nsztv. 69. § (2) bekezdésében meghatározott háromszáz perces időtartam a politikai reklám közzétételére jogosultakat kérdésenként illeti-e meg, vagy a háromszáz perces időtartam független a kérdések számától, tehát a háromszáz percet egyszer, valamennyi kérdésre vonatkozóan kell felosztania. A javaslat a jogbiztonság részét képező normavilágosság követelményének maradéktalan érvényesülése érdekében egyértelműen rendezi a kérdést.

50. §

A javaslat 46. § és 48. §-a alapján szükséges módosítani az Nsztv. sarkalatossági záradékát.

51. §

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

52. §

Sarkalatossági záradékot tartalmaz.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.